

Η σύναξη της Παναγίας «Αξιον Εστί» (ή έν τῷ «Ἄδειν»)

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Κάθε χρόνο στις 11 Ιουνίου η Εκκλησία μας τιμά τη σύναξη της Παναγίας «Ἄξιον Ἑστί» (ή έν τῷ «Ἄδειν»)

• **γράφει η Δέσποινα Σωτηρίου**

Η εικόνα της Παναγίας, το «Ἄξιον ἔστί», είναι μια από τις περίφημες εικόνες του Αγίου Όρους. Βρίσκεται στο ναό του Πρωτάτου στις Καρυές του Αγίου Όρους, θεωρούμενη ως «κοινή εφέστιος προστάτης» εικόνα όλων των Αγιορείτικων Μονών, φέρουσα στο πλαίσιό της τις σφραγίδες και των 20 Μονών.

Αρχική η εικόνα αυτή βρισκόταν σε ένα παντοκρατορικό κελί στην τοποθεσία της λεγόμενης κοιλάδας του «Άδειν» κοντά και κάτω από τη σκήτη του Αγίου Ανδρέα.

Και πρόσφατα χιλιάδες πιστοί είχαν την ευκαιρία να προσκυνήσουν τη χάρη της, καθώς εξήλθε από τον Άγιο Όρος για όγδοη φορά

Οι προηγούμενες φορές:

1. Στην Αθήνα, στον ναό του Αγίου Ελευθερίου και στον Πειραιά, στον Απρίλιο του 1963, κατά τον εορτασμό της Χιλιετηρίδας του Αγίου Όρους.
2. Στη Θεσσαλονίκη, τον Οκτώβριο του 1985, για τα 2300 χρόνια της συμπρωτεύουσας, κατά τον συνεορτασμό του Αγίου Δημητρίου με το Θεοτόκο.
3. Στην Αθήνα, στο μητροπολιτικό ναό Αθηνών, τον Νοέμβριο του 1987, κατά την επίσημη επίσκεψη του Οικουμενικού Πατριάρχη Δημητρίου.
4. Στην Κύπρο, τον Οκτώβριο του 1994.
5. Στην Αθήνα, στον ναό του Αγίου Παντελεήμονα, μετά τον μεγάλο σεισμό του Σεπτεμβρίου του 1999, προς πνευματική και υλική ενίσχυση των σεισμόπληκτων. Η στέγάσή τους θα γινόταν σε οικισμό που θα έφερνε το όνομα Άξιον Εστί.

6. Στη Θεσσαλονίκη, στον ναό του Αγίου Δημητρίου, τον Οκτώβριο του 2012, για τις εκδηλώσεις στο πλαίσιο του εορτασμού των 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης.
7. Στην Κομοτηνή, το 2022, προς παραμυθία και εμπύχωση των ακριτών της Θράκης αλλά και όλων των Ελλήνων. Την εικόνα υποδέχθηκε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος.

Η σύναξη της Παναγίας Άξιον Εστί

Την 11 Ιουνίου 980 μ.Χ. (κατά άλλους το 982 μ.Χ.) ο γέροντας έλειπε από το κελί, καθώς είχε πάει σε μια αγρυπνία στις Καρυές, αφήνοντας μόνο τον υποτακτικό του. Ο υποτακτικός τη νύχτα έκανε κανονικά τον κανόνα του. Ακούει σε μια στιγμή να χτυπήσει την πόρτα, ανοίγει και βλέπει έναν περαστικό να του ζητάει να τον φιλοξενήσει, πράγμα που γίνεται. Συνεχίζει ο μοναχός τον κανόνα του μέχρι που φτάνει στην θ' ωδή «Τὴν Τιμιωτέρα τῶν Χερουβίμ...». Τότε τον διακόπτει ο φιλοξενούμενος και του λέει: «Όχι, πρώτα θα πεις: Ἄξιον ἔστιν ὡς ἀληθῶς...» ως συμπλήρωμα του υπό του Κοσμά Μαΐουμά (βλέπε 14 Οκτωβρίου) Μεγαλυναρίου της Θεοτόκου. Ο μοναχός ενθουσιασμένος ζητάει να του γράψει ο νέος τον ύμνο για να μπορεί να το ψάλει και αυτός. Επειδή όμως δε βρέθηκε μελάνι και χαρτί μέσα στο κελλί,

Οι Αγιορείτες έστειλαν την πλάκα στον βασιλιά και στον Πατριάρχη Νικόλαο Χρυσοβέργη , ο οποίος ενέκρινε την εισαγωγή του αγγελικού αυτού ύμνου στο λειτουργικό βίο της Εκκλησίας. Την δε εικόνα, μπροστά στην οποία ψάλθηκε για πρώτη φορά ο αγγελικός ύμνος, τη μετέφερε στο Πρωτάτο, στο οποίο καθιερώθηκε να γίνει και η πανήγυρη σε ανάμνηση του θαύματος και προς τιμή της Θεοτόκου.

Σύμφωνα με το αρχαίο συναξάριο, η γιορτή αυτή αρχικά τελούνταν στο Κελλί, όπου είχε γίνει το θαύμα, και μάλιστα προς τιμή του αρχαγγέλου Γαβριήλ, που χωρίς άλλο ήταν ο θαυμαστός εκείνος ξένος μοναχός.

Έτσι, το Μεγαλυνάριο αυτό της Θεοτόκου που συνέθεσε ο Κοσμάς (ο επίσκοπος Μαΐουμά) σήμερα ονομάζεται «Άξιον Εστί», εκ των δύο πρώτων λέξεων του Θεομητορικού αυτού Ύμνου που έχει ως εξής: Άξιον έστιν ως αληθώς,

μακαρίζειν σὲ τὴν Θεοτόκον,

τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον,

καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβεὶμ
καὶ ἑνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφείμ
τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν,
τὴν ὄντως Θεοτόκον,
σὲ μεγαλύνομεν.

Ο Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης ἀναφέρει ὅτι τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἶναι πολὺ παλαιὸ καὶ τούτο μαρτυρεῖται ἀπὸ τὴν Μηναία τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου στὶς 11 Ἰουνίου ἀναγράφεται: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ Σύναξις τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ἐν τῷ Ἄδειν».

Ἡ εἰκόνα «Ἄξιον Ἑστί» ἔχει διαστάσεις 70,5×44 εκ. χωρὶς τὴν ἀργυρὴ θήκη που τὴν περιβάλλει. Λόγω τοῦ χρόνου που πέρασε, ἡ μορφή τῆς Θεοτόκου ἦταν πολὺ σβησμένη, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνακαίνιση διατηρεῖται σε ικανοποιητικὴ κατάσταση καὶ διαβάζεται ἡ ἐπιγραφή «Μήτηρ Θεοῦ Καρυώτισσα». Κατασκευάστηκε στὴν Κωνσταντινούπολη κατὰ τὸ πρότυπο τῆς Παναγίας Ἐλεούσας τοῦ Κύκκου τῆς Κύπρου, ἔργο τοῦ Ευαγγελιστοῦ Λουκά που ἀπεικονίζει τὴ Θεοτόκο με τὴ μορφή που εἶχε λίγο πρὶν τὴν κοίμησή της.

Στις 3 Οκτωμβρίου 1913 μ.Χ., μετά από ολονύκτια αγρυπνία στο Ναό του Πρωτάτου, οι Αγιορείτες μοναχοί συνέταξαν το μνημείο ψήφισμα της αιωνίου και αδιασπάστου ενώσεως με τη Μητέρα Ελλάδα και το υπέγραψαν ένας-ένας με μετάνοια ενώπιον αυτής της εικόνας.

Η πρώτη έξοδος της εικόνας «Άξιον Εστί» από το Άγιον Όρος έγινε το 1963 μ.Χ. κατά τον εορτασμό της Χιλιετηρίδος του Αγίου Όρους, όταν μεταφέρθηκε στην Αθήνα, όπου την προσκύνησαν πλήθη πιστών. Το 1985 μ.Χ. μεταφέρθηκε με το πλοίο του Πολεμικού Ναυτικού για προσκύνηση στη Θεσσαλονίκη, όπου οι επισημάνσεις της πόλεως υποδέχθηκαν μπροστά στο Λευκό Πύργο με τιμές Αρχηγού Κράτους.

Εμφάνιση της Παναγίας «Άξιον Εστί» στον Γέροντα Παΐσιο

Διηγήθηκε ο Γέροντας Παΐσιος: «Τη Δευτέρα της Διακαινησίμου καθίστανται στο Αρχονταρίκι και έλεγα την ευχή. Ξαφνικά αισθάνθηκα μια ευωδία, άλλο πράγμα! Βγήκα στο διάδρομο να δω από πού προέρχεται, πήγα στην Εκκλησία, τίποτα. Βγήκα έξω στην αυλή. Η ευωδία ήταν πολύ πιο έντονη. Ακούστηκε να χτυπήσει το τάλαντο. Κοίταξα και είδα να κατεβαίνει προς τα κάτω η λιτανεία, και κατάλαβα ότι προέρχεται από την εικόνα της Παναγίας».

Αυτή την ημέρα γίνεται η λιτανεία της θαυματουργού εικόνας του «Ἄξιον ἐστίν». Κατεβαίνει πιο κάτω από το Κουτλουμούσι, ως το Κελλί των Αγίων Αποστόλων (Αλυπίου). Το Κελλί της «Παναγούδας» απέχει ένα χιλιόμετρο περίπου. Από αυτή την απόσταση η Παναγία έστειλε τρόπον τινά τον χαιρετισμό της στον Γέροντα.